

Прихильники використання засобів віртуальної реальності в медицині переконані, що нова технологія дозволить зменшити лікарські помилки. Все частіше віртуальна реальність використовується для реабілітації хворих і розширення можливостей інвалідів. Наприклад, віртуальне середовище дозволяє відтворювати умови користування інвалідним кріслом [2]. Однак людина, занурена у віртуальну реальність, є ідеальним об'єктом для психогенного впливу. В такому стані на неї можна впливати будь-якими методами – в тому числі за допомогою світлових і звукових комбінацій.

Інформаційні технології – це перш за все інструмент, використання якого може призвести як до передбачуваних, так і непередбачуваних наслідків.

Отже, виникають етичні проблеми, які пов'язані з намірами тих, хто розробляє інформаційні системи та технології, цілями, які вони поставили, та остаточним результатом їх використання.

Рішення цих проблем стає можливим тільки при наявності високого рівня відповідальності та етичної грамотності у медичних працівників, біоінженерів, фахівців з інформаційних технологій, які залучені до лікувально-діагностичного та реабілітаційного процесів.

Література:

1. Жарова М.Н. Этика, ответственность и правовые нормы в профессиональной деятельности медицинских работников / М.Н. Жарова // URL. – 2010. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tg/wa/Main?textid=2621&level1=main&level2>
2. Мазитова О.В. Виртуальная реальность: польза или вред? / О.В. Мазитова // Актуальные проблемы авиации и космонавтики. – 2014. – Секция «Информационно-экономические системы» Информационные технологии. – С. 382–383.

*Гаряєва Г.М., Санжаровська О.Г.,
НТУ «ХПИ»*

ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА У СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

У сучасному світі з кожним днем стає все більше актуальним питання авторського права. Воно присутнє у багатьох соціальних сферах життя людей і суспільства. Так як у мас-медіа та мережі Інтернет багато людей поширюють власну інтелектуальну і творчу працю, це дає привід для постановки питання визначення авторського права та унікальності текстових, музичних, художніх та інших витворів мистецтва.

Поняття про авторське право можна розглядати в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. У першому випадку авторське право розглядається як сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини зі створення та використання творів науки та мистецтва. У другому, це особисті майнові та немайнові права, що виникають в автора у зв'язку зі створенням ним твору і охороняються законом.

Об'єктом авторського права є створений автором унікальний продукт духовної творчості (науки та мистецтва).

Закон України про авторське право і суміжні права (редакція від 26.04.2017) визначає, класифікує та захищає авторське право громадян України. Ст. 11 п. 2 встановлює обставину виникнення авторського права. Для цього не потрібно реєструвати твір або виконання інших формальностей, потрібен лише факт створення твору.

На сьогодні існує інструмент визначення авторства та кількості унікального тексту у творі – експертиза. Судова лінгвістична експертиза – це процесуально регламентоване лінгвістичне дослідження усного і письмового тексту.

Судово-лінгвістична експертиза писемного мовлення поділяється на авторознавчу експертизу, якою вирішуються питання щодо автора (виконавця) тексту, і семантико-стилістичну експертизу, якою вирішуються всі інші питання. Судово-лінгвістичною авторознавчою експертизою писемного мовлення вирішуються ідентифікаційні та неідентифікаційні завдання.

Прикладом перших є ототожнення особи автора (виконавця) тексту або навпаки встановлення того, що автор і виконавець тексту – різні особи (тут і далі під виконавцем тексту мається на увазі особа, яка не створювала змістову, лексико-стилістичну, синтаксичну сторони тексту, а лише писала, друкувала, набирала на комп'ютері тощо цей текст, відобразивши у ньому свої орфографічні, пунктуаційні навички, навички так званого малого синтаксису). А також факту і виду співавторства.

До неідентифікаційних належить встановлення соціально-демографічного портрета автора (частково – виконавця), наприклад, такі важливі дані як стать, вік, освітній рівень, професійна належність, соціальний статус, рідна мова, місце формування мовних навичок, навичок володіння обраним мовним стилем, складання документів конкретного виду тощо. Іншими завданнями є діагностика психофізіологічного стану автора (виконавця), діагностика стійкої патології мовно-розумових процесів автора, розпізнання неадекватної мовної поведінки автора з переліком можливих причин та встановлення факту і виду маскуванню мовної ситуації (в тому числі – навмисного викривлення писемного мовлення).

Судово-лінгвістичною семантико-стилістичною експертизою писемного мовлення вирішуються питання, які стосуються не особи автора (виконавця) тексту, а об'єктивного змісту тексту в цілому, окремих його висловів і слів у контексті, особливостей стилістичного оформлення тексту, фактів запозичання або використання в ньому інших мовленнєвих джерел тощо.

Якщо судово-лінгвістична авторознавча експертиза потребує розробки чи використання спеціальних методик або методичних рекомендацій для вирішення своїх задач, то семантико-стилістична експертиза ґрунтується, перш за все, на суто лінгвістичних методах дослідження текстів, але з використанням спеціальних знань експертної підготовки.

Література:

1. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 1420/5 від 26.04.2017}
2. ЗАКОН УКРАЇНИ Про авторське право і суміжні права {Із змінами, внесеними згідно із Законами N 1977-VIII (1977-19) від 23.03.2017}
3. Експертизи у судочинстві України. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://pidruchniki.com/74958/pravo/lingvistichna_ekspertiza
4. НДІ судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса – Лінгвістичні експертизи Харківський. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.hniise.gov.ua/13946-lingvistichna-ekspertiza.html>
5. Авторське право і суміжні права. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://pidruchniki.com/1075110745967/pravo/avtorske_pravo_sumizhni_prava

*Генералов О.М.,
НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Підприємницьке середовище є невід'ємною частиною громадянського суспільства, і зрілість громадянського суспільства напряму пов'язана зі зрілістю підприємництва. Вплив підприємництва відчутний в усіх сферах суспільного життя: економічній (бізнес формує ВВП країни, забезпечує значні надходження до бюджету, сприяє науково-технічному прогресу), політичній (що полягає у взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування, й від розвитку бізнесу багато в чому залежить місце та авторитет України у світі, що глобалізується), культурній (бізнес створює сприятливий ґрунт для практичної реалізації індивіда і водночас сприяє піднесенню національного духу та гордості).

Відіграючи таку важливу роль й маючи таку свободу вибору діяльності, цілком логічним є те, що на підприємництво покладається відповідальність (а саме юридична та соціальна, в свою чергу здійснюють вплив й на соціальну та екологічну сферу), що безумовно виступає парною категорією зі свободою волі. Якщо воля – це перехід суб'єкта від думки до практики, то і практика повинна бути не просто вольовою, а й відповідальною. Проте це означає, що відповідальність повинна бути практичною. Воля, образно висловлюючись, має бути з кулаками, але якщо це так, а це дійсно так, то з кулаками повинна бути й відповідальність, тобто пов'язана з санкціями, щоб змусити сторони соціальної взаємодії виконувати зобов'язання, що впливають з цього процесу [1].

Юридична відповідальність – це дотримання конкретних законів та норм державного регулювання.